

DIDAKTIK 2.0

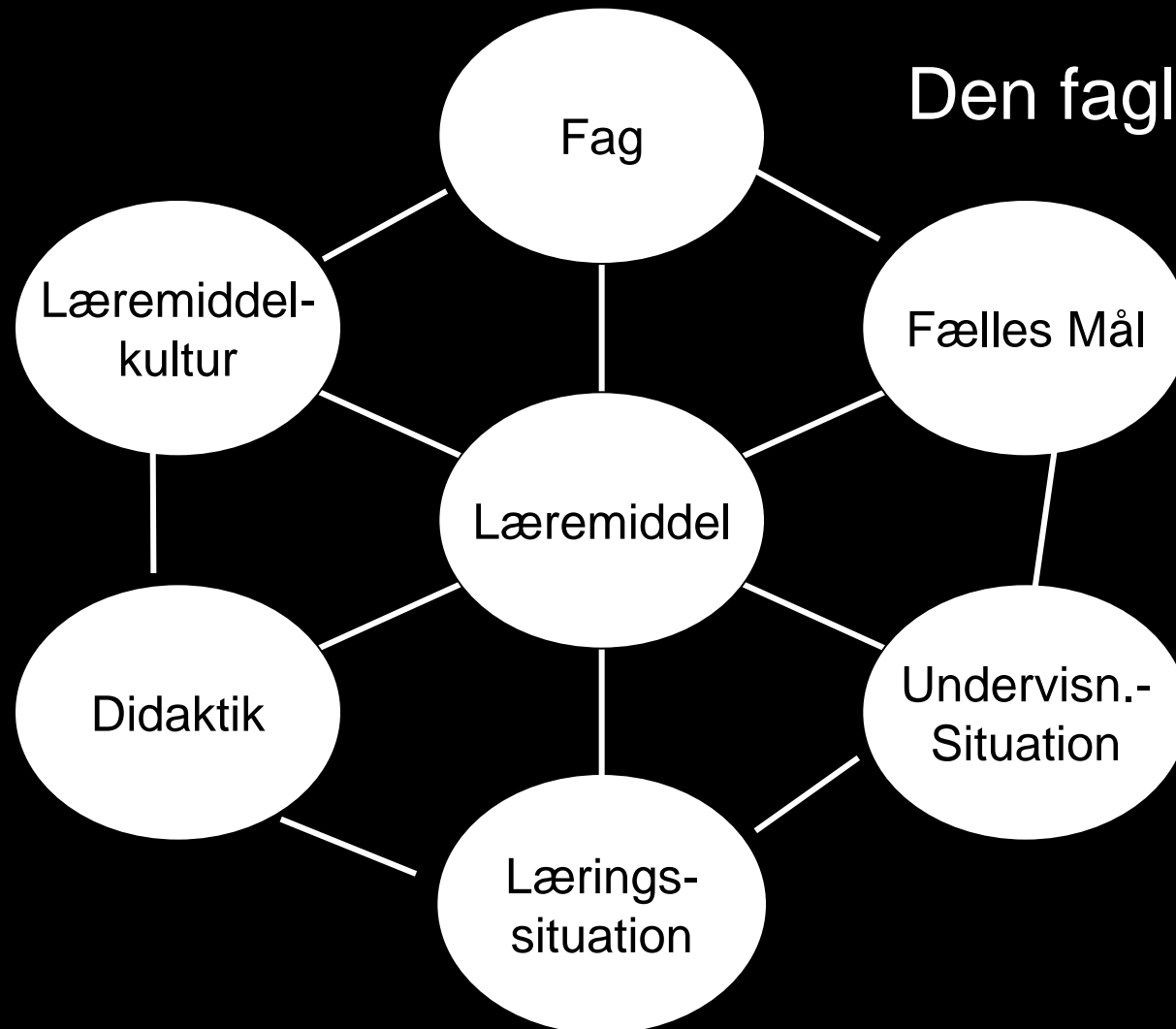
**-LÆREMIDDELKULTUR MELLEML TRADITION
OG INNOVATION I FOLKESKOLEN**

Vinnie Lerche og Jens Jørgen Hansen

Web 2.0 skrivepædagogik

- Læremiddelhexagonet
- Skrivepædagogik – 3 generationer
- Vi gider ikke mere papir!
- Didaktiske principper
- Læremiddelkultur-modellen

Læremiddelhexagonet

Den faglige arena

Syn på skrivning

1. Skrivning som information – skrive forståeligt, klart og varieret i en form, der passer til genre og situation
2. Tænkeskrivning - bruge skriftsproget som støtte for tænkning og som et praktisk redskab i hverdagen
3. Ekspressiv skrivning (skrive for at skabe fiktioner) - udtrykke sig i billeder, lyd og tekst i komplekse produktioner
4. Argumenterende skrivning – udtrykke meninger, drøfte og overbevise
5. Formel skrivning – beherske et sikkert sprog med korrekt stavning og kunne læse korrektur på egne og andres tekster
6. Kommunikerende skrivning – holde kontakt, indgå i fællesskaber

Skrivning som kulturteknik

- indflydelse på hvordan noget gøres, produceres, bearbejdes, formidles, tænkes, kommunikeres, distribueres.

Papirmediert kulturteknik

Blyant og papir

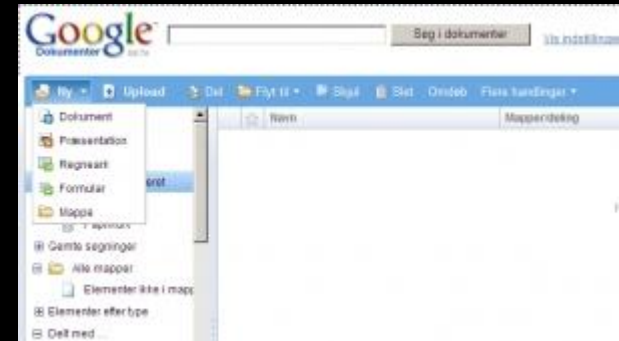
Computermediert kulturteknik

Computer, skærm, tekstbehandlingsprogram og strøm

Netmediert kulturteknik

Computer, skærm og netadgang

Papirmedieret kulturteknik

Blyant og papir

Skriftlig udtryksform

Tekstproduktionens historik bevares

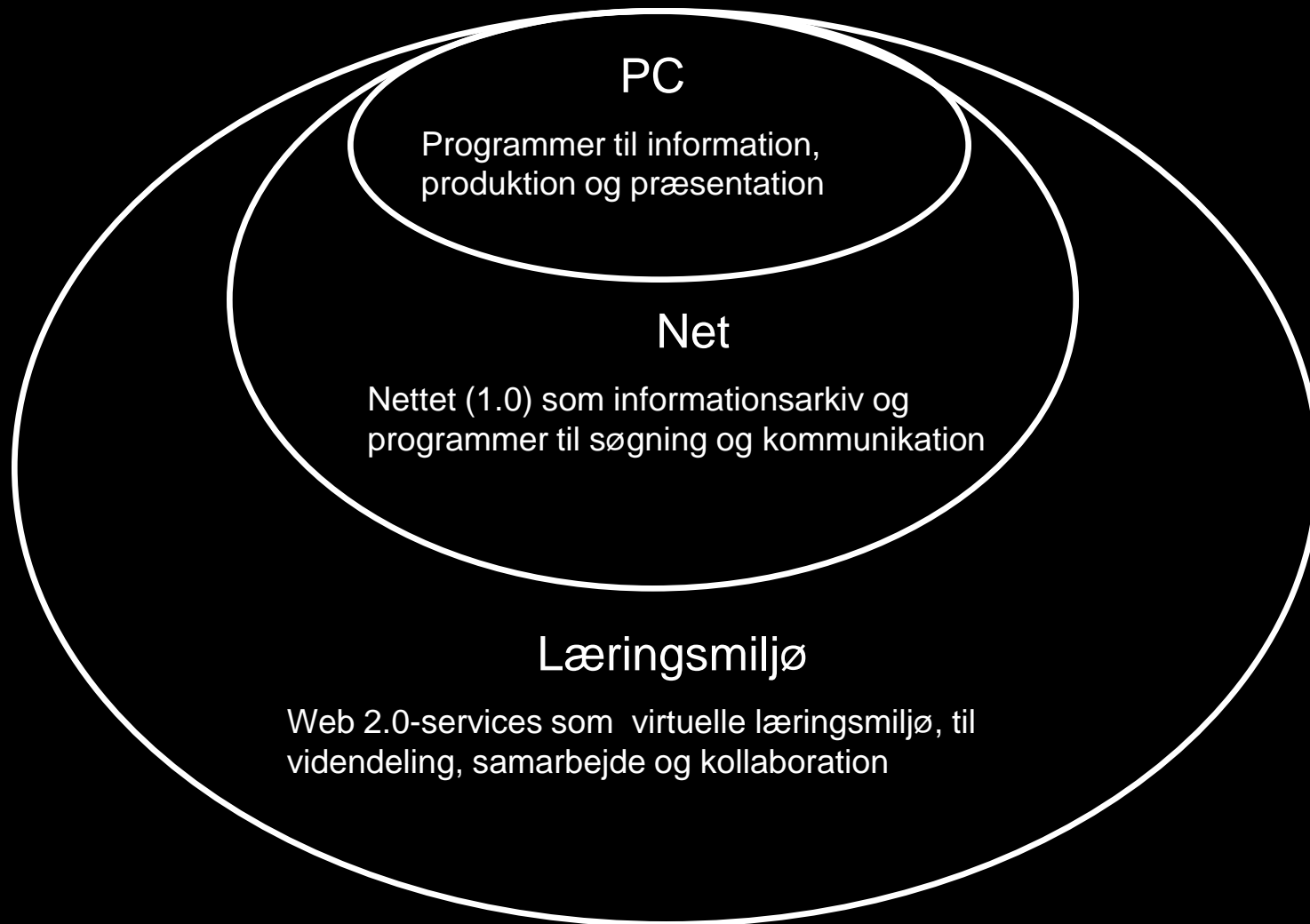
Bearbejdning er omstændelig og langsommelig

Tekst ændres ikke og kan distribueres uden strøm

Begrænset modtagergruppe

It-hjulet

Computermedieret kulturteknik

Computer, skærm,
tekstbehandlingsprogram og strøm

Forskellige modaliteter: skrift, billede,
lyd, video mv.

Bearbejdning er let

Tekst kan opdateres og ubegrænset
lagerkapacitet

Tekst kan formidles både på papir og
skærm, mulighed for hypertekster

Netmedieret kulturteknik

Computer, skærm og netadgang

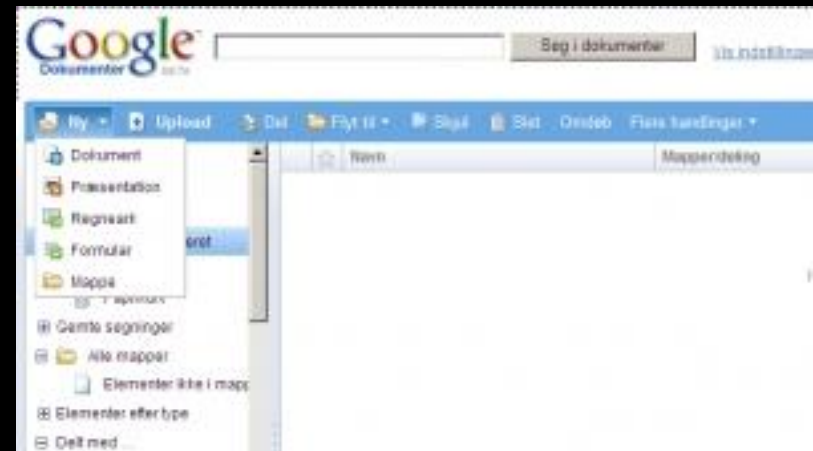
Nettet som ressource for informationsindhold

Bearbejdning både individuelt og som online kollaborativ proces

Bearbejdning vha. netprogrammer: mind maps, samarbejdsplatforme, konference

Distribution gennem blogs, wikis, netsteder

Publikation/distribution med autentisk modtager

Skrivepædagogik – i 3 generationer

Traditionel skrivepædagogik

Færdigformuleret
opgave

Procesorienteret skrivepædagogik

Udvikle eget skriveprojekt

Web 2.0 skrivepædagogik

Udvikle fælles
skriveprojekt og social
kontekst for skrivning

Traditionel skrivepædagogik

Færdigformuleret opgave

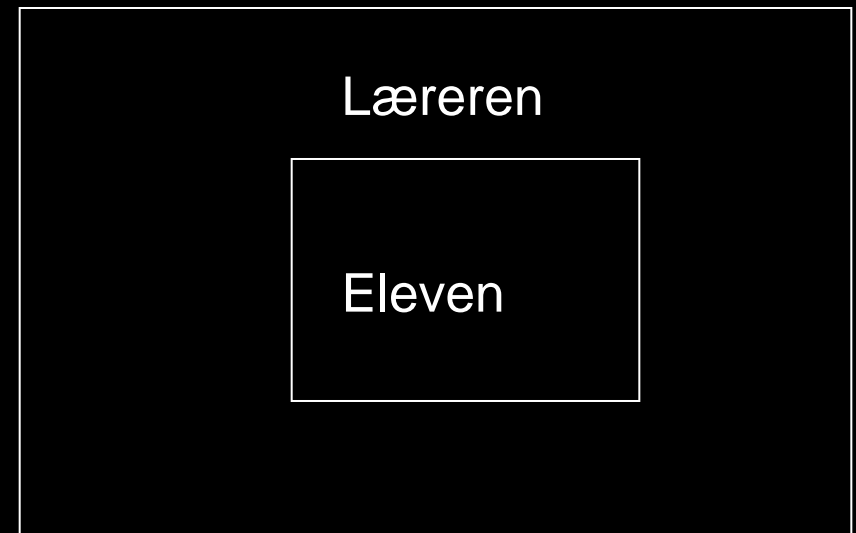
Produktorienteret metode –
færdighedstræning og korrekt
formidling

Eleven som privat tekstproducent

Læreren retter og bedømmer

Papir og blyant som ressource

Skolestilen

Procesorienteret skrivepædagogik

Udvikle eget skriveprojekt

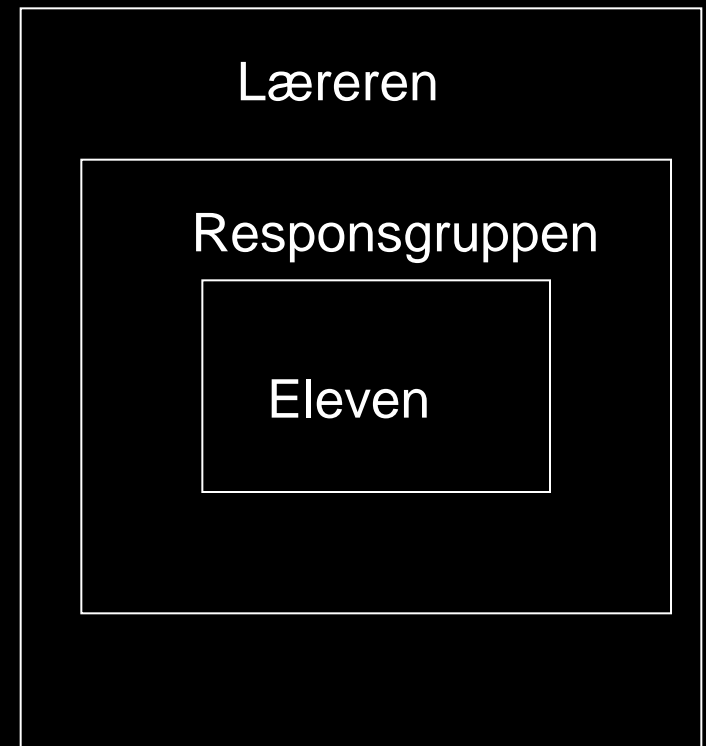
Procesorienteret metode: ide, udkast, respons, revision, produkt – sekvens af mentale processer

Eleven producerer tekst på vej

Lærer/elever vejleder – lærer retter

Computer som ressource

Artiklen, reportagen, eventyret

Web 2.0 skrivepædagogik

Udvikle fælles skriveprojekt og social kontekst for skrivning

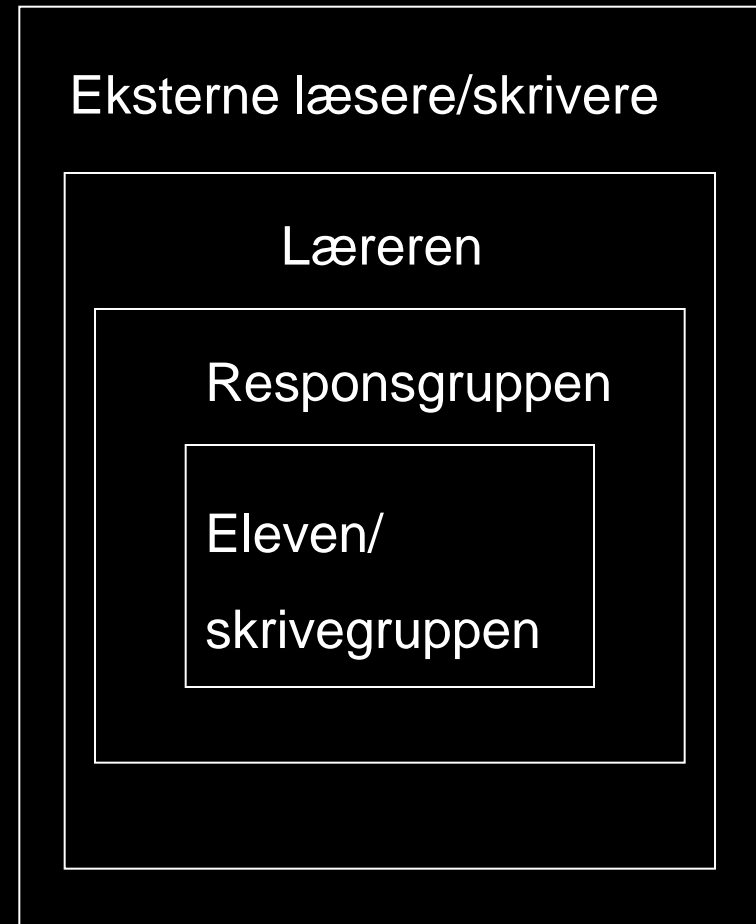
Kollaborativ metode: informationssøgning, samarbejde og videndeling – sekvens af mentale og sociale processer

Eleven producerer tekst på vej i samarbejde med andre og for andre

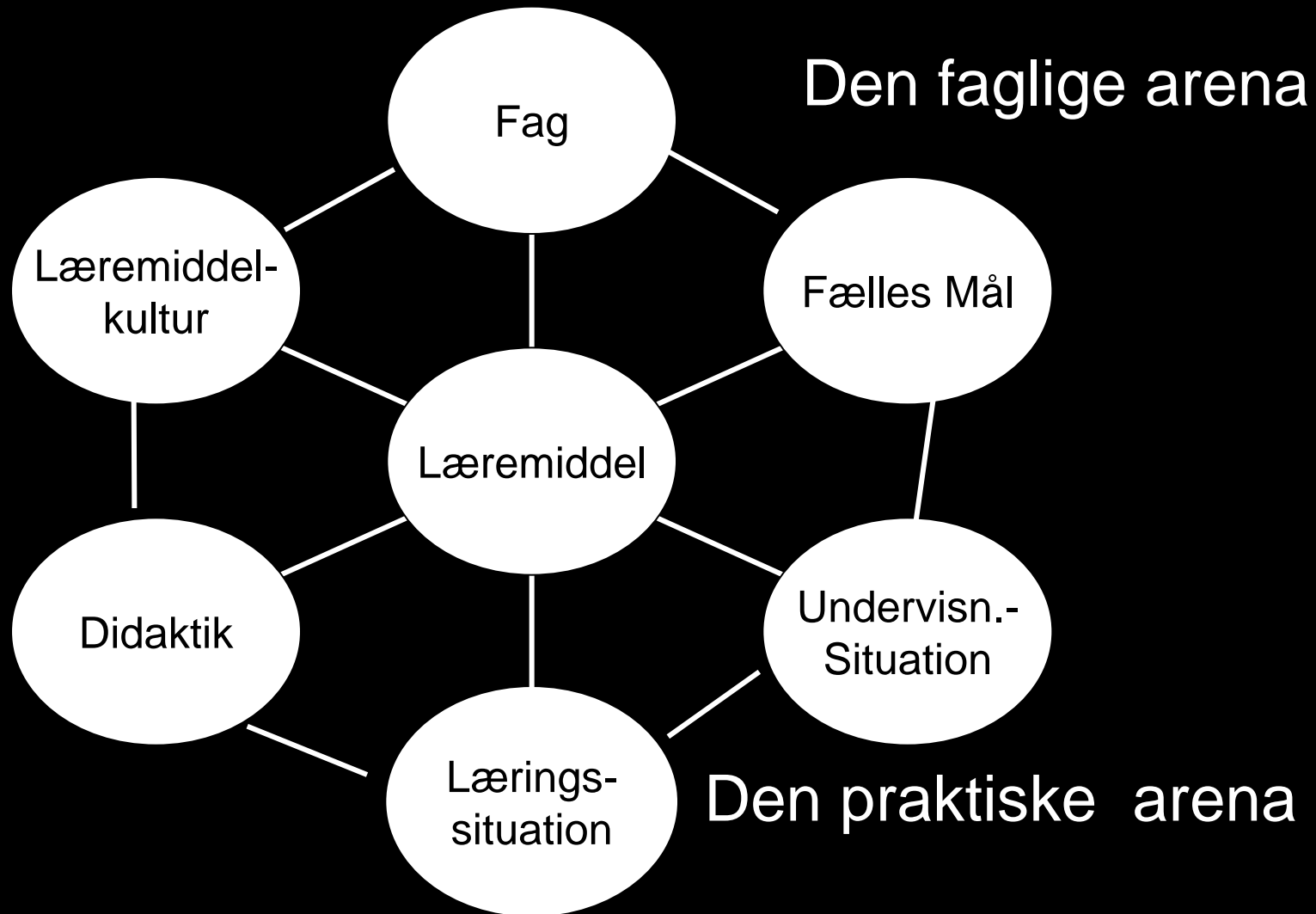
Lærer/elever vejleder – lærer retter

Nettet og web 2.0 som ressourcer for information, samarbejde og distribution

Wikien, bloggen.

Læremiddelhexagonet

Undersøgelse:

- Hvilke læringseffekter har web 2.0 skrivepædagogik?
- Kan man udlede didaktiske principper?
- Hvordan kan skolen bidrage til at udvikle web 2.0 skrivepædagogik?

Web 2.0 skrivepædagogik

To skoler

To fag

To forløb

"Vi gider ikke mere papir!"

Lærerenes didaktiske overvejelser

Google.docs-forløbet

(engelsk)

Mål: Udvikling af

-kommunikative færdigheder

Udtrykke sig præcist, afpasse sprog, anvende informationer

-sprog og sprogbrug i engelsk

Anvende viden om skriveprocessens faser, kritisk anvendelse af kilder, anvendelse af fagets hjælpemidler

Wiki-forløbet

(dansk)

Mål: Udvikling af

-faglig skrivning

Udtrykke sig forståeligt, klart og præcist, afpasse sprog, styre skriveproces fra ide til færdigt produkt

-faglig læsning

Foretage målrettet og kritisk søgning, læse sig til viden på f.eks. nettet

"Vi gider ikke mere papir!"

Lærernes didaktiske planlægning

Google.docs-forløbet

Indhold og metode:

Emnearbejde og essayskrivning om Amish-folket

Ressourcer: Netsteder om Amish kultur, google.docs, online ordbøger

Struktur:

1. Læreroplæg
2. Kursus i informationssøgning
3. Emnearbejde på grundlag af google.docs
4. Vejledning og respons
- 5.

Produkt: essay

Wiki-forløbet

Indhold og metode:

Emnearbejde og wiki om Danmark og danskere

Ressourcer: Netsteder om dansk kultur, elevintra/samskrivning/wiki, billeddatabase

Struktur:

1. Læreroplæg
2. Redaktionsgrupper
3. Emnearbejde på grundlag af samskrivningsprogram i elevintra
4. Publicering i elevintra

Produkt: wiki

“Det er godt nok det vi gør men der mangler et eller andet!”

Potentialer

- Ægte formidlingsmuligheder
- Bedre responsmuligheder
- Bedre samarbejdsmuligheder
- Ressourcerige omgivelser og nem adgang til ressourcer
- Stabile arbejdsprocesser
- open-access/no-excuse

Udfordringer

- Retorisk kompetence
- Eleven + læreren – responskompetence
- Opbygge samarbejdskultur
- Fra knowledge telling til knowledge transforming
- Informationskompetencer
- Infrastruktur

*“Jeg ved ikke om de har lært mere
men de har lært noget andet!”*

Læringseffekter

- Skrivekompetencer
- Formidlingskompetencer
- Samarbejdskompetencer
- Informationskompetencer
- Metakognitive kompetencer

Læringseffekter: Skrivekompetence

”Denne elev er kommet rigtig langt...jeg er imponeret over tekstlængden og hun siger selv at det næsten ikke var til at stoppe igen da hun først var kommet i gang og oplevede at det lød som ”rigtig engelsk.”.

”Eleven plejer kun at aflevere ca. 7-10 linier...han forstår ikke at man kan arbejde videre med noget der er afleveret...han har dog formået at skrivet MEGET mere denne gang...”.

“De har været obs på at deres søskende og venner kan læse med – de kan ellers godt være sjuskede.”

Læringseffekter: Formidlingskompetencer

"Hej kære elever på Munkevængets skole. På denne hjemmeside kan I læse noget om Danmark's historie, altså I kan læse om de forvandlinger dette lille land har været igennem. Hvis I kigger på nedenstående billeder, kan I se nogle af de ting I kan læse om. Danmark's historie er meget langt og har bredt sig over mange år, fordi selve landet har eksisteret i lang tid. Derfor har vi valgt at gøre det nemt for jer ved at starte fra begyndelsen af. Hvis der er et bestemt ord I ikke forstår skal I bare klikke på ordet så får I det forklaret."

“...tydelig sammenhæng mellem sprog, genre og modtager.”.

Hyperlinks, billeder, “...forstår en elev i 4. klasse det her?”.

Læringseffekter: Samarbejdskompetencer

"Det ser ud til at der foregår en del uformelt samarbejde/hjælp med det tekniske, med at få den bærbare pc på nettet. [...] De hjælper hinanden på tværs af klassen til for eksempel at finde relevante links."

"Det er godt når de elever der normalt ikke laver noget i timerne knokler med, fordi så laver alle noget."

"Jeg tager det mere seriøst når min lærer kigger med."

Læringseffekter: Informationskompetencer

“Det var meget nemt for os at finde billeder for vi vidste lige præcis hvad vi skulle lede efter og hvad der kom frem.”.

“...de kunne ikke have skabt de her tekster uden nettet – de er mere engagerede når de sidder foran skærmen og når de selv skal finde den information de skal bruge.”.

”Jeg dobbelt-tjekker de links jeg finder, hvis jeg er i tvivl om det er rigtigt det der står, og jeg spørger min lærer hvis jeg er i tvivl om en side jeg finder er rigtig.”.

”Mange af eleverne bruger søgevejene som beskrevet i mit kursus og under besøg i klassen har jeg konstateret en overraskende høj grad af koncentration, fordybelse og lyst til at arbejde med skriveprogrammet og finde relevant baggrundsmateriale.”.

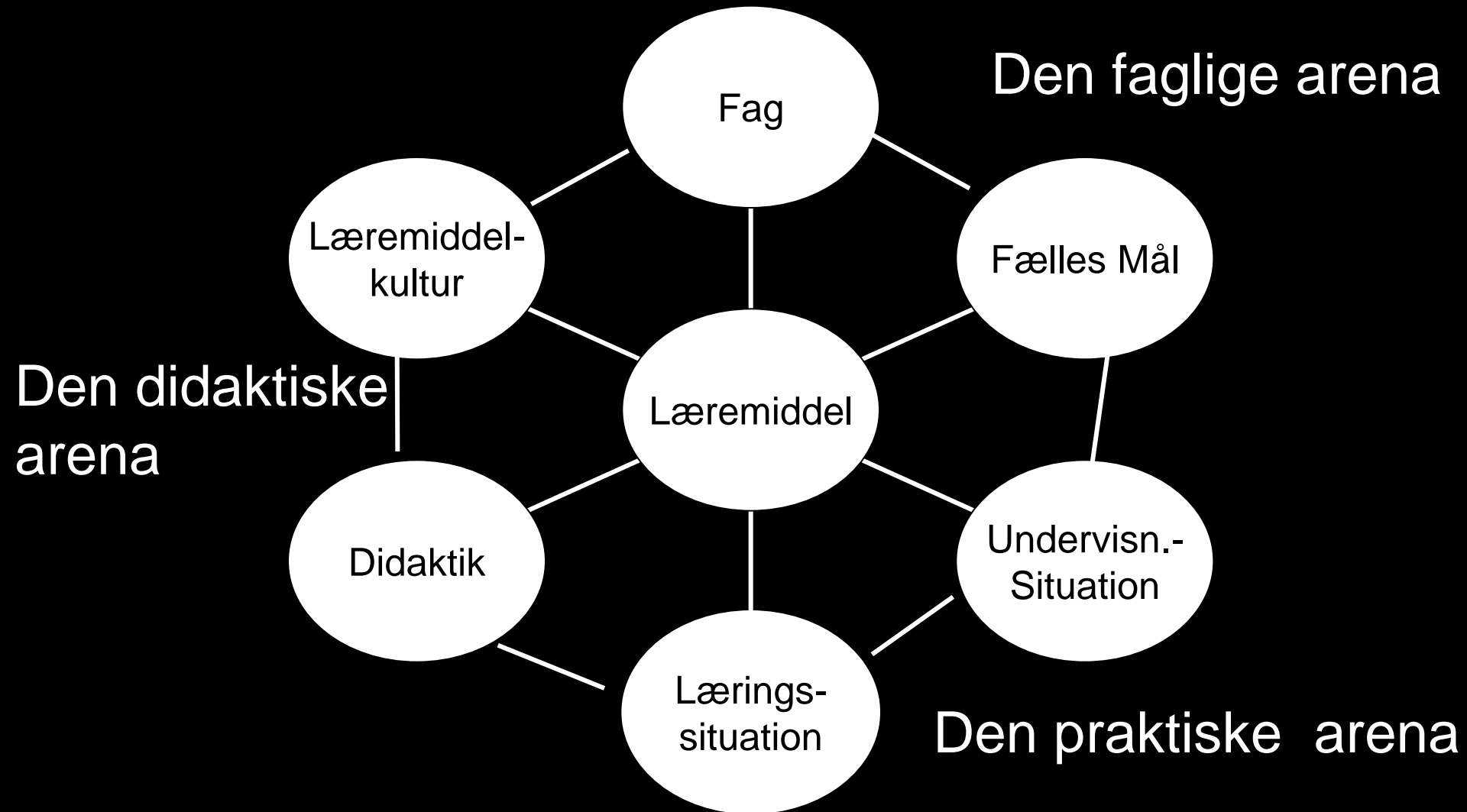
Læringseffekter: Meta-kognitive kompetencer

”Jeg kan jo se at det er blevet bredere og dybere det de har lavet – de har selv skullet vælge den information de synes var interessant og relevant og ikke bare arbejde med det der stod i en lærebog. Det er blevet dybere på den måde at nogle områder har de valgt at gå i dybden med – ikke nødvendigvis områder jeg ville have valgt at gå i dybden med.”.

Når læreren vejleder eleverne på traditionel vis foregår det typisk ved at hun kommunikerer med dem face-to-face med alt hvad det indebærer af extra-linguistisk kommunikation som gestik, mimik, tonefald mm. Når hun anvender det virtuelle rum som vejledningsrum forsvinder denne del af kommunikationen men det virtuelle rum åbner til gengæld op for en anden form for *awareness* nemlig en synliggørelse i forhold til det hun gør – en proces der ellers er helt ukendt for eleven. *Didaktik 2.0, s. 132*

Læremiddelhexagonet

Didaktiske principper

Synlige mål

- Faglige mål – tekst-/skrive- og formidlingskompetence
- Informationskompetence – søge, bearbejde, analysere, vurdere og anvende digitale informationer
- Samarbejdskompetence – håndtere it samarbejde

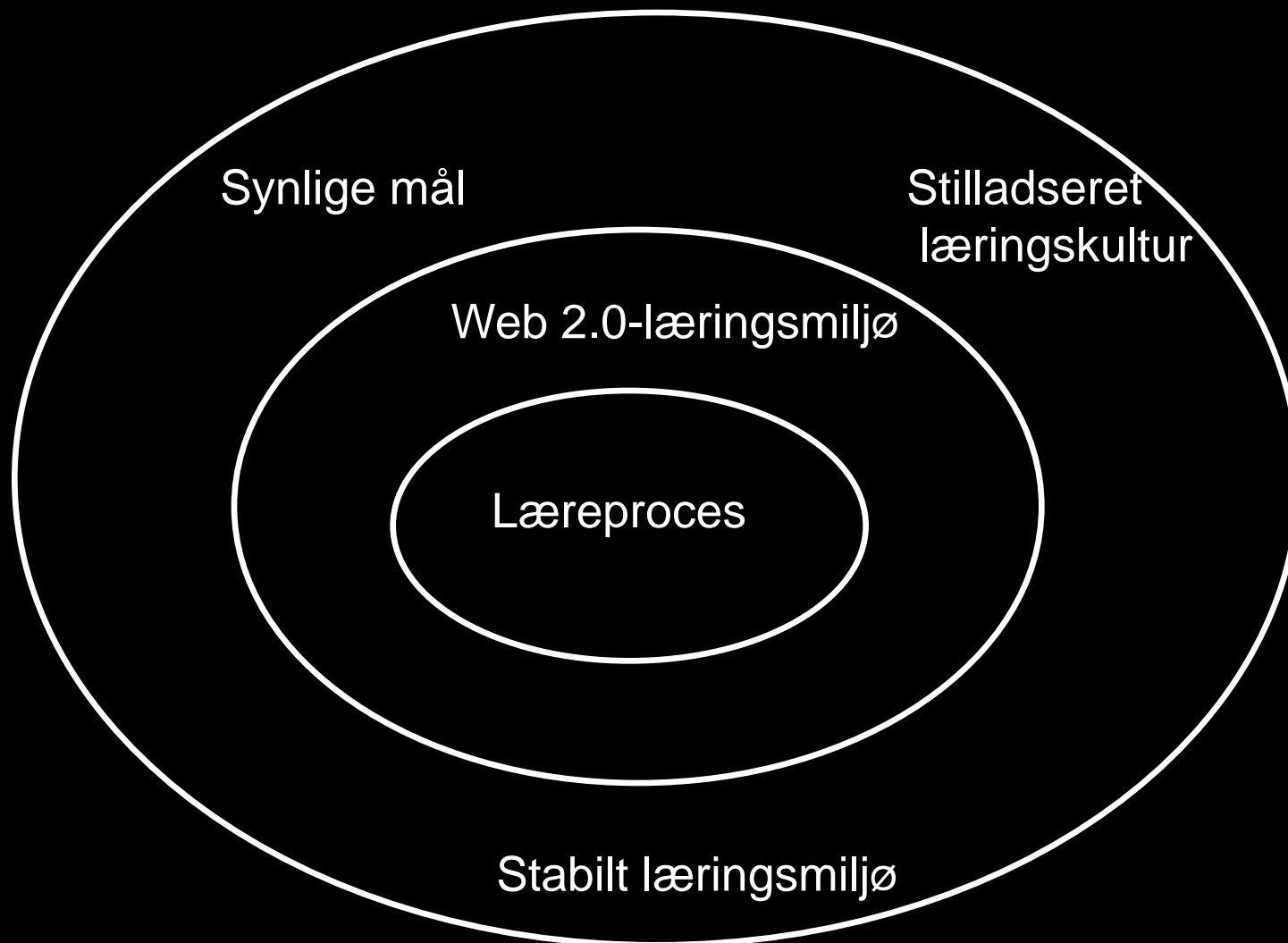
Stilladseret læringskultur

- Støtte elevens håndtering af teknologi, samarbejde og informationsøgning
- Lærerens rammesætning af produkt, proces, ressourcer og vejledning (fx kriterier for respons)

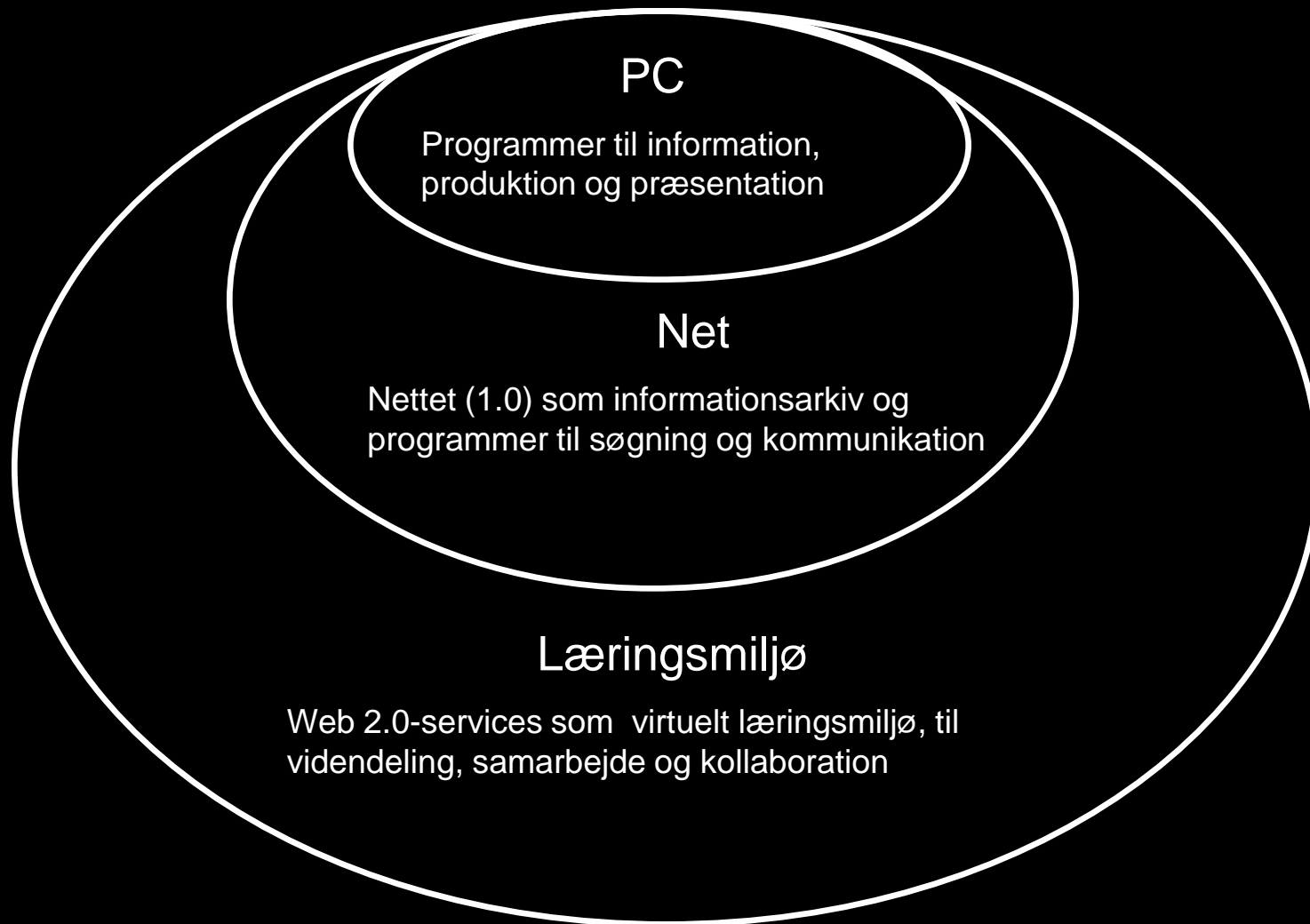
Stabilt læringsmiljø

- Driftsikker infrastruktur
- Lærerens digitale kompetencer
- Ekspert-bistand
- Elevernes digitale kompetencer

Didaktikmodel 2.0

It-hjulet

Læremiddelkultur-modellen

Læremiddel-
praksis

Læremiddel-
syn

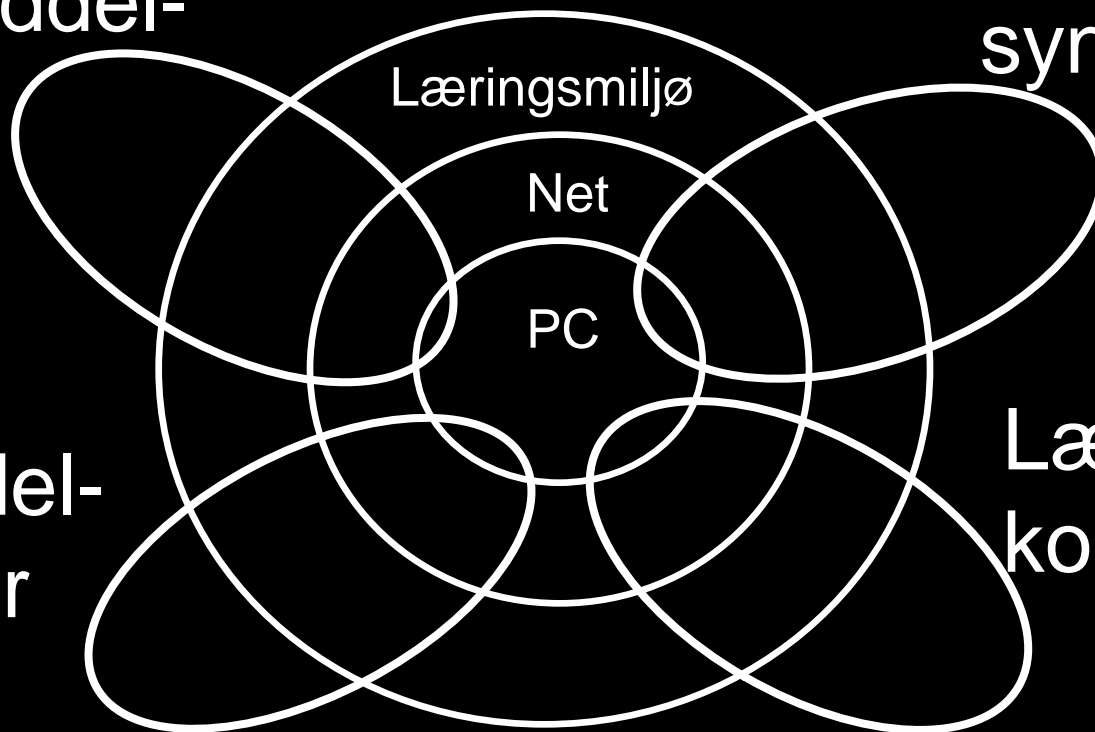
Læringsmiljø

Net

PC

Læremiddel-
ressourcer

Læremiddel-
kompetencer

Læremiddelkulturens fire ben

Læremiddelsyn

Ledere, lærere og læringscentrets (visionære blik) for it's pædagogiske potentialer – ses fx i handleplaner – hvor på it-hjulet?

Læremiddelressourcer

Tilgængelige og driftssikre ressourcer, der funktionelt kan integreres i undervisningen – hvor kan de placeres på it-hjulet?

Læremiddelkompetencer

Læreres tekniske og didaktiske kompetencer til at omsætte it's pædagogiske potentiale i undervisningen – hvor på it-hjulet?

Læremiddelpraksis

Læreres rutiner og erfaringer med integration af it i undervisningen
– it som hverdagslig del af skolens undervisnings- og læringskultur
– hvor på it-hjulet?

Vinnie Lerche Christensen vlc@ucsyd.dk
og Jens Jørgen Hansen jjh@ucsyd.dk

Bidrag i "Didaktik 2.0":

Innovativ læremiddelkultur

*"Vi gider ikke mere papir" – web 2.0-
skrivepædagogik*

Læremiddel.dk og Udvikling og forskning, UC
Syddanmark